

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego jest zgodny z Rozporządzeniem MEN z dnia 3 sierpnia 2017 roku w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. 2017 poz. 1534), a także ze Statutem Szkoły.

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Ocenianie przedmiotowe ma na celu:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie,
- udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie mu informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien dalej się uczyć,
- udzielanie uczniowi wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju,
- motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu,
- monitorowanie bieżącej pracy ucznia,
- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce ucznia oraz o jego szczególnych uzdolnieniach,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

2. Na lekcjach języka polskiego kontroli i ocenie podlegają:

- opanowane wiadomości i umiejętności przewidziane w programie nauczania,
- aktywność i zaangażowanie ucznia (podczas pracy indywidualnej, grupowej, pisemnej, ustnej, różnego typu działań projektowych),
- analiza i interpretacja tekstu (wypowiedzi pisemne i ustne) oraz zrozumienie jego istoty,
- świadomość językowa ucznia (wypowiedzi ustne i pisemne oraz praktyczne wykorzystanie w nich wiedzy o języku).

3. Uczniowie oceniani są według skali określonej w wewnętrznych zasadach oceniania zawartych w *Statucie Szkoły Podstawowej nr 7 w Koszalinie*.

II. FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIA ORAZ ICH CZĘSTOTLIWOŚĆ I WAGA

Forma	Częstotliwość	Ocena	Waga	Uwagi
prace klasowe	nie mniej niż dwie w semestrze	1-6	3	obowiązkowe dla wszystkich, zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem, odnotowane w dzienniku, poprzedzone lekcją powtórzeniowo-utrwalającą, czas trwania: 1-2 godz. lekcyjne
sprawdziany	według potrzeb	1-5	2	zapowiedziane, zapisane w dzienniku, zakres materiału określony przez nauczyciela nie przekracza pięciu tematów lekcyjnych, czas trwania: do 30 min

testy sprawdzające znajomość i rozumienie treści lektur (tekstów kultury)	według potrzeb	1-5	2	zapowiedziane
dyktanda	przynajmniej jedno w semestrze	1-5	2	zapowiedziane
kartkówki, sprawdziany ortograficzne (pisanie ze słuchu, teksty z okienkami, krzyżówki ortograficzne itp.)	według potrzeb	1-5	1	niezapowiedziane, obejmujące zakres materiału z trzech ostatnich lekcji; mogą być przeprowadzone na każdej lekcji
pisanie wypracowań – na lekcji – w domu	według potrzeb	1-6	2	kompozycja, związek z tematem, bogate słownictwo, poprawność językowa, ortograficzna, interpunkcyjna
		1-5	1	
prace domowe	według potrzeb	1-5	1	
prace łączące formę ustną i pisemną (referat, własna twórczość itp.)	według potrzeb	1-5	1	
recytacja	według potrzeb	1-5	1	stopień opanowania tekstu, interpretacja zgodna z treścią utworu, właściwe tempo mówienia, intonacja, pauzy
prace dodatkowe	według potrzeb	1-5	1	
wypowiedzi ustne	według potrzeb	1-5	1	
aktywność	według potrzeb	1-5	1	

1. Na każdej lekcji nauczyciel ma prawo sprawdzać wiedzę i umiejętności zdobyte i utrwalone przez uczniów wcześniej (np. przypadki, części mowy, ich formy gramatyczne, zasady ortografii itd.).

2. Prace klasowe są obowiązkowe dla wszystkich uczniów. Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie mógł ich pisać z całą klasą, to powinien to uczynić w ciągu 10 dni dydaktycznych po przyjściu do szkoły, po uzgodnieniu terminu z nauczycielem przedmiotu. W przypadku niezgłoszenia się w wyznaczonym terminie, uczeń pisze ją na najbliższej lekcji, na której jest obecny.

3. Uczeń, który celowo unika prac klasowych, traci przywilej pisania ich w innym terminie i pisze ją na najbliższej lekcji, na której jest obecny.

4. Prace klasowe, sprawdziany (w tym sprawdziany ortograficzne), kartkówki należy pisać niezmarywalnym długopisem lub piórem.

III. KRYTERIA OCENIANIA

1. Uczeń może w ciągu semestru z przyczyn losowych trzykrotnie nie odrobić pracy domowej, zgłosić brak zeszytu przedmiotowego lub zeszytu ćwiczeń lub nieprzygotowanie do lekcji. Nie dotyczy to jednak:

- zapowiedzianych prac klasowych, sprawdzianów,
- wypracowań i innych prac domowych zadawanych z dużym wyprzedzeniem,
- przeczytania lektury.

2. Braki zadań domowych i zeszytu przedmiotowego odnotowywane są w dzienniku lekcyjnym w kolumnie „stosunek do przedmiotu” znakiem „b”. Za każde trzy „b” uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania o jeden stopień.

3. Aktywność uczniów może być nagradzana „plusami”. Za pięć „plusów” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą.

„Plusa” uczeń może otrzymać za:

- nieskomplikowane krótkie zadania domowe,
- przyniesienie dodatkowych materiałów wykorzystanych podczas lekcji,
- zaangażowanie w pracę na lekcji.

Za niewykonanie zadań, nieudzielenie odpowiedzi uczeń może otrzymać „minus”. Za pięć „minusów” otrzymuje ocenę niedostateczną.

4. Laureaci i finaliści konkursów przedmiotowych otrzymują ocenę celującą.

Ranga konkursu	Ocena	Waga
konkursy międzynarodowe, ogólnopolskie, wojewódzkie	6	3
konkursy rejonowe, powiatowe, miejskie, międzyszkolne	6	2
konkursy szkolne	6	1

5. Na ocenę semestralną i/lub roczną wpływają otrzymane przez ucznia oceny częściowe. Najważniejsze z nich to oceny z prac klasowych, sprawdzianów, kartkówek oraz prac pisemnych wykonywanych na lekcjach. Pozostałe oceny: za pracę na lekcjach (samodzielną oraz w grupach), aktywność oraz zadania domowe – to oceny, które mogą zarówno podwyższyć, jak i obniżyć ocenę semestralną i/lub roczną, ale o niej nie decydują.

Ocena semestralna i/lub roczna nie jest średnią ocen częściowych.

6. Ocena prac pisemnych z języka polskiego.

Rodzaje prac	Sposób oceniania
Prace klasowe, testy, diagnozy	Zgodnie ze skalą procentową: od 0 do 29 % max. liczby punktów – ocena niedostateczna od 30% do 49% max. liczby punktów – ocena dopuszczająca od 50 % do 69% max. liczby punktów – ocena dostateczna od 70% do 89 % max. liczby punktów – ocena dobra od 90 % do 100% max. liczby punktów – ocena bardzo dobra powyżej 100% max. liczby punktów – ocena celująca (punkty za dodatkowe zadania nieobowiązkowe, wykraczające poza podstawę programową)

Sprawdziany kartkówki prace pisemne	Zgodnie ze skalą procentową: od 0 do 29 % max. liczby punktów – ocena niedostateczna od 30% do 49% max. liczby punktów – ocena dopuszczająca od 50 % do 69% max. liczby punktów – ocena dostateczna od 70% do 89 % max. liczby punktów – ocena dobra od 90 % do 100% max. liczby punktów – ocena bardzo dobra powyżej 100% □ ocena celująca (punkty za dodatkowe zadania nieobowiązkowe o podwyższonym stopniu trudności)
-------------------------------------	---

7. Praca ucznia (klasowa, sprawdzian, odpowiedź), która jest efektem odpisania, niesamodzielnego napisania lub podpowiedzi jest oceniona na ocenę niedostateczną. Informację o swojej decyzji nauczyciel przedstawia uczniowi oraz wpisuje uwagę informacyjną do dziennika lekcyjnego.

8. Uczeń ma prawo raz poprawić wynik niekorzystny (ocenę niedostateczną/dopuszczającą) z prac klasowych lub sprawdzianów w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Otrzymana ocena jest ostateczna. Do średniej semestralnej lub rocznej uwzględniane są obie oceny.

9. Uczeń może zabrać swoją pracę do domu i dać do wglądu rodzicowi. Ma obowiązek oddać ją na następnej lekcji. W przypadku, gdy nie zwróci pracy klasowej bądź sprawdzianu, fakt ten zostanie odnotowany w dzienniku, jako uwaga negatywna.

10. Ocenioną kartkówkę uczeń ma obowiązek wkleić do zeszytu.

IV. DOSTOSOWANIE PSO Z JĘZYKA POLSKIEGO DO MOŻLIWOŚCI UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI WYMAGANIAMI EDUKACYJNYMI

– Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.

– Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.

– W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.

Rodzaje dysfunkcji:

Dysgrafia, czyli brzydkie, nieczytelne pismo

Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści.

Wymagania merytoryczne co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzanie pracy może być niekonwencjonalne. Np. jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytac ustnie z tego zakresu materiału. Może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami lub na komputerze. Nie oceniamy czytelności, estetyki wykonanych prac, a jedynie ich poprawność.

Dysleksja, czyli trudności w czytaniu przekładające się niekiedy także na problemy ze zrozumieniem treści

Dostosowanie wymagań w zakresie formy:

- krótkie i proste polecenia,
- czytanie polecenia zadania na głos,
- objaśnianie dłuższych poleceń,
- dłuższy czas pracy nad tekstem.

Dysortografia, czyli nasilenie popełnianych błędów w zakresie poprawnej pisowni

Dostosowanie wymagań dotyczących zapisu:

- inna ocena dyktand,
- ocena strony merytorycznej i stylistycznej tekstu z pominięciem kryterium poprawności zapisu,
- odmienność kryterium błędów.

Inne rodzaje dysfunkcji – ocenianie zgodnie ze wskazaniem poradni.

Uczeń ze sprawnością intelektualną niższą od przeciętnej

W przypadku tych dzieci konieczne jest dostosowanie nauczania zarówno w zakresie formy, jak i treści wymagań. Powoduje to obniżenie wymagań, które obejmują jednak wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.

Poprawa prac klasowych odbywać się będzie z pomocą nauczyciela w warunkach dostosowanych do potrzeb każdego ucznia.

Wymagania co do formy mogą obejmować między innymi:

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności,
- wyznaczanie dłuższego czasu na jego utrwalenie,
- podawanie poleceń w prostszej formie,
- unikanie trudnych czy bardzo abstrakcyjnych pojęć,
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu,
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
- wolniejsze tempo pracy,
- szerokie stosowanie zasady pogłębienia,
- odrębne instruowanie ucznia, zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie.

Kryteria oceniania z języka polskiego

Klasa IV			
	Kształcenie literackie i kulturalne	Formy wypowiedzi	Nauka o języku
Ocena dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie czyta i wygłasza tekst poetycki - wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze literackim, teatralnym, filmowym - rozumie tekst epicki po cichym przeczytaniu - poprawnie łączy tytuły lektur z nazwiskami autorów - zna treść lektur obowiązkowych 	<ul style="list-style-type: none"> - w formie opowiadania przedstawia wybrany fragment lektury - odtwarza przebieg wycieczki i imprezy szkolnej (sprawozdanie) - podejmuje próby opisanego wyglądu np. kolegi - zna kompozycję i układ listu - na lekcji podejmuje próby zredagowania krótkiego i prostego tekstu użytkowego 	<ul style="list-style-type: none"> - opanował w stopniu dopuszczającym ortografię - zna podstawowe części mowy: rzeczownik i czasownik - rozpoznaje czasownik i określa jego formy z pomocą nauczyciela, - dostrzega związek czasownika z innymi wyrazami - rozpoznaje rzeczownik i określa jego formę - rozpoznaje zdanie - rozpoznaje głoski - poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzeń
Ocena dostateczna	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne - odróżnia osobę mówiącą i narratora od rzeczywistego autora - rozumie pojęcia: opis, opowiadanie - zna pojęcia: bajka, baśń 	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie wyszukuje fragmentów lektury na określony temat - samodzielnie wypisuje z tekstu nazwiska bohaterów, nazwy miejsc akcji 	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował w stopniu dostatecznym ortografię - samodzielnie rozpoznaje części mowy: czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki - w miarę poprawnie analizuje związki wyrazowe - wyodrębnia i nazywa podstawowe części zdania: podmiot i orzeczenie - określa cechy głosek: dźwięczność, nosowość, miękkość - nazywa przypadki i zna ich pytania
Ocena dobra	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia pojęcie fikcji literackiej od rzeczywistości - wskazuje w narracji elementy opisu, opowiadania, dialogu - poprawnie redaguje dialog - w utworze poetyckim wyróżnia epitety i porównania - odróżnia wiersz stroficzny od ciągłego 	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie sporządza plan wydarzeń - formy wypowiedzi charakteryzują się poprawną kompozycją, odpowiednią treścią, bogatym słownictwem 	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował w stopniu dobrym ortografię - rozpoznaje liczebnik - odmienia wyrazy przez przypadki

Ocena bardzo dobra	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna cechy gatunkowe baśni i potrafi zaliczyć utwór do określonego gatunku - we własnym opowiadaniu wprowadza elementy opisu, dialogu - samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu, temat - samodzielnie ocenia i motywuje postępowanie bohaterów 	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umiejętnie wprowadza dialog do opowiadania - poprawnie samodzielnie redaguje opowiadanie i opis 	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował w stopniu bardzo dobrym ortografię - całkowicie poprawnie analizuje i stosuje związki wyrazowe w zdaniach - samodzielnie rozpoznaje wszystkie części zdania - zna wyjątki od podstawowej zasady akcentowania
Ocena celująca	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykazuje zainteresowanie przedmiotem - czyta i zna dodatkowe teksty - orientuje się w zagadnieniach języka, literatury i kultury, bardziej niż wymaga tego program - jest aktywny, bierze udział w olimpiadach i konkursach przedmiotowych, osiągając sukcesy (I, II, III miejsce, wyróżnienie, tytuł laureata, tytuł finalisty) 		
Klasa V			
	Kształcenie literackie i kulturalne	Formy wypowiedzi	Nauka o języku
Ocena dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie czyta i wygłasza tekst poetycki - wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze literackim, teatralnym, filmowym - rozumie tekst epicki po cichym przeczytaniu - poprawnie łączy tytuły lektur z nazwiskami autorów - zna treść lektur obowiązkowych 	<ul style="list-style-type: none"> - zna formy wypowiedzi z klasy IV - w formie opowiadania przedstawia wybrany fragment lektury - odtwarza przebieg wycieczki i imprezy szkolnej (sprawozdanie) - potrafi opisać wygląd, np. kolegi i podać kilka cech charakteru - zna kompozycję i układ listu - potrafi zredagować krótki i prosty tekst użytkowy 	<ul style="list-style-type: none"> - opanował w stopniu dopuszczającym ortografię - zna podstawowe części mowy - rozpoznaje czasownik i określa jego formy z pomocą nauczyciela - dostrzega związek czasownika z innymi wyrazami - rozpoznaje rzeczownik i określa jego formę - rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania - rozpoznaje głoski - poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzeń

<p>Ocena dostateczna</p>	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne - wskazuje cechy bohaterów - odróżnia osobę mówiącą i narratora od rzeczywistego autora - rozumie pojęcia: dialog, opis, opowiadanie, - zna pojęcia: bajka, baśń, mit, legenda powieść 	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie wyszukuje fragmentów lektury do charakterystyki postaci - samodzielnie wypisuje z tekstu nazwiska bohaterów, nazwy miejsc akcji 	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował w stopniu dostatecznym ortografię - samodzielnie rozpoznaje części mowy i określa ich formę - zna liczebnik - w miarę poprawnie analizuje związki wyrazowe - wyodrębnia i nazywa podstawowe części zdania - określa cechy głosek: dźwięczność, nosowość, miękkość
<p>Ocena dobra</p>	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia pojęcie fikcji literackiej od rzeczywistości - wskazuje w narracji elementy opisu, opowiadania, dialogu - poprawnie redaguje dialog - w utworze poetyckim wyróżnia środki stylistyczne - odróżnia wiersz stroficzny od ciągłego 	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie redaguje formę sprawozdania - samodzielnie sporządza plan wydarzeń - formy wypowiedzi charakteryzują się poprawną kompozycją, odpowiednią treścią, bogatym słownictwem 	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował w stopniu dobrym ortografię - rozumie i rozpoznaje temat i końcówkę w odmianie wyrazu - zna pojęcie oboczności głosek, wskazuje na prostych przykładach - rozumie stosunki współrzędności i podrzędności zespołów składniowych - rozumie pojęcie zdania złożonego współrzędnie i podrzędnie - odróżnia związek główny od związków pobocznych - zna rodzaje określeń (części zdania: przydawka, dopełnienie, okolicznik), - rozumie pojęcie związku zgody, rzędu i przynależności - rozumie pojęcie akcentu, podaje przykłady
<p>Ocena bardzo dobra</p>	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna cechy gatunkowe bajki, legendy, powieści i potrafi zaliczyć utwór do określonego gatunku - we własnym opowiadaniu wprowadza elementy opisu, dialogu - samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu, przesłanie, ideę, temat - samodzielnie ocenia i motywuje postępowanie bohaterów 	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umiejętnie wprowadza dialog do opowiadania - poprawnie samodzielnie redaguje sprawozdanie z częścią komentującą 	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował w stopniu bardzo dobrym ortografię - całkowicie poprawnie analizuje i stosuje związki wyrazowe w zdaniach - samodzielnie rozpoznaje wszystkie części zdania - dokładnie analizuje zdanie złożone - zna wyjątki od podstawowej zasady akcentowania

Ocena celująca	jw. oraz: - wykazuje zainteresowanie przedmiotem - czyta i zna dodatkowe teksty - orientuje się w zagadnieniach języka, literatury i kultury, bardziej niż wymaga tego program - jest aktywny, bierze udział w olimpiadach i konkursach przedmiotowych, osiągając sukcesy (I, II, III miejsce, wyróżnienie, tytuł laureata, tytuł finalisty)		
Klasa VI			
	Kształcenie literackie i kulturalne	Formy wypowiedzi	Nauka o języku
Ocena dopuszczająca	- poprawnie czyta i wygłasza tekst poetycki - wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze literackim, teatralnym, filmowym - rozumie tekst epicki po cichym przeczytaniu - korzysta z objaśnień wyrazów i zwrotów pod tekstem - poprawnie łączy tytuły lektur z nazwiskami autorów - zna treść lektur obowiązkowych	- zna formy wypowiedzi z klasy V (opis, opowiadanie) - w formie opowiadania przedstawia wybrany fragment lektury - odtwarza przebieg wycieczki i imprezy szkolnej (sprawozdanie) - potrafi opisać wygląd, np. kolegi i podać kilka cech charakteru - zna kompozycję i układ listu - potrafi zredagować krótki i prosty tekst użytkowy	- opanował w stopniu dopuszczającym ortografię - zna podstawowe części mowy - rozpoznaje czasownik i określa jego formy z pomocą nauczyciela - dostrzega związek czasownika z innymi wyrazami - rozpoznaje rzeczownik i określa jego formę - rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania - rozpoznaje głoski - poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzeń
Ocena dostateczna	jw. oraz: - rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne - wskazuje cechy bohaterów - odróżnia osobę mówiącą i narratora od rzeczywistego autora - zna pojęcia: dialog, opowiadanie, życzenia, przepis, instrukcja, opis - porządkuje wydarzenia, uwzględniając związki przyczynowo-skutkowe - zna pojęcia: bajka, baśń, mit, legenda, powieść - samodzielnie wyszukiuje informacje we wskazanym źródle	jw. oraz: - poprawnie wyszukuje fragmentów lektury do charakterystyki postaci - samodzielnie wypisuje z tekstu nazwiska bohaterów, nazwy miejsc akcji - podejmuje próby porządkowania własnej wypowiedzi - przestrzega zasad poprawnej kompozycji tekstu	jw. oraz: - opanował w stopniu dostatecznym ortografię - samodzielnie rozpoznaje części mowy i określa ich formę - zna liczebnik - w miarę poprawnie analizuje związki wyrazowe - wyodrębnia i nazywa podstawowe części zdania - sporządza wykres zdania pojedynczego - określa cechy głosek: dźwięczność, nosowość, miękkość
Ocena dobra	jw. oraz:	jw. oraz:	jw. oraz:

	<ul style="list-style-type: none"> - czyta płynnie, przejrzyście intencjonalnie - odróżnia pojęcie fikcji literackiej od rzeczywistości - wskazuje w narracji elementy opisu, opowiadania, dialogu - poprawnie redaguje dialog, opis, opowiadanie, instrukcję, przepis, list, życzenia - w utworze poetyckim wyróżnia środki stylistyczne - odróżnia wiersz stroficzny od ciągłego 	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie redaguje formę sprawozdania - samodzielnie sporządza plan wydarzeń - formy wypowiedzi charakteryzują się poprawną kompozycją, odpowiednią treścią, bogatym słownictwem - przekaz jest uporządkowany, czytelny, wszystkie elementy powiązane w logiczną całość 	<ul style="list-style-type: none"> - opanował w stopniu dobrym ortografię - rozumie i rozpoznaje temat i końcówkę w odmianie wyrazu - zna pojęcie oboczności głosek, wskazuje na prostych przykładach - rozumie stosunki współrzędności i podrzędności zespołów składniowych - rozumie pojęcie zdania złożonego współrzędnie i podrzędnie - odróżnia związek główny od związków pobocznych - zna rodzaje określeń (części zdania: przydawka, dopełnienie, okolicznik) - rozumie pojęcie związku zgody, rzędu i przynależności - sporządza wykres zdania pojedynczego i złożonego - rozumie pojęcie akcentu (przykłady)
Ocena bardzo dobra	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna cechy gatunkowe bajki, legendy, powieści i potrafi zaliczyć utwór do określonego gatunku - we własnym opowiadaniu wprowadza elementy opisu, dialogu - samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu, przesłanie, ideę, temat - samodzielnie ocenia i motywuje postępowanie bohaterów 	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umiejętnie wprowadza dialog do opowiadania - poprawnie samodzielnie redaguje sprawozdanie z częścią komentującą - różnicuje wypowiedzi w zależności od adresata - zajmuje stanowisko w rozmowie, używając odpowiednich argumentów - buduje wypowiedź bogatą pod względem leksykalnym i składniowym 	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował w stopniu bardzo dobrym ortografię - całkowicie poprawnie analizuje i stosuje związki wyrazowe w zdaniach - samodzielnie rozpoznaje wszystkie części zdania - dokładnie analizuje zdanie złożone - zna wyjątki od podstawowej zasady akcentowania
Ocena celująca	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykazuje zainteresowanie przedmiotem - czyta i zna dodatkowe teksty - orientuje się w zagadnieniach języka, literatury i kultury, bardziej niż wymaga tego program - jest aktywny, bierze udział w olimpiadach i konkursach przedmiotowych, osiągając sukcesy (I, II, III miejsce, wyróżnienie, tytuł laureata, tytuł finalisty) 		

Klasa VII			
	Kształcenie literackie i kulturalne	Formy wypowiedzi	Nauka o języku
Ocena dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> - zna treść lektur obowiązkowych - odczytuje tekst na poziomie dosłownym - rozpoznaje w tekście najważniejsze informacje - odróżnia rodzaje literackie - rozpoznaje cechy gatunkowe noweli, powieści, opowiadania, pamiętnika, komedii, tragedii, trenu - podejmuje próby uczestniczenia w dyskusji - streszcza proste teksty - podejmuje próby charakterystyki postaci, a także pisze list, sprawozdanie, prostą notatkę, streszczenie, zaproszenie, ogłoszenie i stara się, by zapis wypowiedzi był czytelny i estetyczny - dostrzega różnicę między literaturą piękną a literaturą naukową. 	<ul style="list-style-type: none"> - korzystając ze wskazówek nauczyciela, tworzy recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad - streszcza tekst - formułuje pytania do tekstu - czyta głośno i wygłasza z pamięci fragmenty tekstu - z pomocą nauczyciela tworzy wypowiedź odpowiednią dla danej formy gatunkowej - podejmuje próby argumentacji - wyraża własne zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje wyraz pochodny i podstawowy - dostrzega zróżnicowanie słownictwa - rozumie znaczenie homonimów - rozumie pojęcie stylu i jego odmiany: styl urzędowy, potoczny, artystyczny, publicystyczny - rozróżnia zdanie pojedyncze, złożone i równoważnik zdania - zna podstawowe zasady ortograficzne - poprawnie przytacza cudze wypowiedzi
Ocena dostateczna	<ul style="list-style-type: none"> jw. oraz - rozpoznaje rodzaje literackie: epikę, lirykę i dramat, a także określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów - przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju literackiego - rozróżnia gatunki epiki, liryki, dramatu, w tym: pamiętnik, komedię, fraszkę, sonet, pieśń, tren, balladę, epepeję, tragedię; wymienia ich podstawowe cechy 	<ul style="list-style-type: none"> jw. oraz - gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi - tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami - rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje 	<ul style="list-style-type: none"> jw. oraz - rozumie mechanizm upodobnień fonetycznych, uproszczeń grup spółgłoskowych i utraty dźwięczności w wygłosie - rozumie rozbieżności między mową a pismem - rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny - rozumie pojęcie podstawy słowotwórczej - w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant - określa rodzaj formantu, wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozumie realne i słowotwórcze

- wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich
- wskazuje elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog
- rozpoznaje w tekście literackim: neologizm, eufemizm, inwokację, symbol, alegorię i określa ich funkcje
- zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach oraz określa ich funkcje
- zna pojęcie ironii, rozpoznaje ją w tekstach oraz określa jej funkcje
- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji
- określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich
- w interpretacji utworów literackich dostrzega odwołania do wartości uniwersalnych - społecznych, narodowych, religijnych, etycznych, a także dokonuje ich hierarchizacji
- wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze oraz potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny, społeczny
- recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego
- porządkuje informacje

rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych)

- wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych
- odróżnia przykład od argumentu
- przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka, list, przemówienie, wywiad
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje
- formułuje pytania do tekstu
- dokonuje interpretacji głosowej czytanych i wygłaszanych tekstów

znaczenie wyrazu

- rozpoznaje rodzinę wyrazów oraz łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń
- zna zasady tworzenia wyrazów złożonych oraz odróżnia ich typy
- rozpoznaje imiesłowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany
- poprawnie stosuje imiesłowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie
- rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone
- odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie
- rozumie i stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentowania
- dostrzega zróżnicowanie słownictwa, rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy)
- rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone, zna typy skrótów i skrótowców oraz określa ich funkcje w tekście
- rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, zna rodzaje nazw miejscowych, używa poprawnych form gramatycznych imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców
- zna sposoby wzbogacania słownictwa
- rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy, publicystyczny
- rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach
- rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich
- rozumie, na czym polega błąd językowy
- wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych

	<p>w zależności od ich funkcji w przekazie</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia) - dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką, a także określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa - rozpoznaje gatunki dziennikarskie: reportaż, wywiad, artykuł, felieton i określa ich podstawowe cechy - określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury - znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych 		<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne - wykorzystuje wiedzę o różnicach w pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych - zna zasady pisowni wyrazów nieodmiennych, a także pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy
Ocena dobra	<p>jw. oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> - odczytuje tekst na poziomie przenośnym - określa nadawcę i odbiorcę tekstu - wyjaśnia motywy postępowania bohaterów, ocenia ich zachowania, a także potrafi odnieść je do ogólnie przyjętych wzorców - określa cechy gatunków literackich - potrafi określić funkcje środków artystycznego przekazu – epitetu, porównania, przenośni, onomatopei, pytania retorycznego - rozpoznaje i wskazuje cechy gatunkowe psalmu, pieśni i hymnu - posługuje się terminami: realizm i fantastyka, adaptacja filmowa i adaptacja teatralna 	<p>jw. oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi napisać charakterystykę - komponuje i redaguje tekst, a przy tym zna i stosuje różne rodzaje opisów (przeżyć, sytuacji) - wie, jak stworzyć wywiad i rozprawkę - redaguje scenariusz filmowy na podstawie fragmentów książki - chętnie uczestniczy w dyskusji 	<p>jw. oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje zjawisko manipulacji i prowokacji językowej - odróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, prawidłowo używa różnych form rzeczowników, przymiotników - łączy wyrazy w zdaniu i zdania za pomocą spójnika - określa funkcję wykrzyknika w wypowiedziach - określa części mowy i ich formy w tekście - sporządza wykres zdania pojedynczego, określając części zdania - odróżnia orzeczenie czasownikowe od imiennego - zna rodzaje podmiotu i wskazuje je w tekście - rozróżnia rodzaje zdań - zna podstawowe zasady ortograficzne - wskazuje sposoby wzbogacania zasobu słownikowego języka

	<ul style="list-style-type: none"> - posługuje się terminami związanymi z dramatem - analizuje treść symbolu występującego w malarstwie - określa role aktora, scenografa i charakteryzatora - próbuje omówić elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim - nazywa elementy groteski w utworze - uzasadnia własne zdanie za pomocą rzeczowych argumentów - opisuje uczucia własne i bohaterów literackich - redaguje opis, rozprawkę, charakterystykę, pamiętnik, recenzję, sprawozdanie, plany, instrukcję, zaproszenie, ogłoszenie - w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych - bierze czynny udział w lekcji - wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe 		
Ocena bardzo dobra	<p>jw. oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykazuje szczegółową znajomość treści przeczytanych lektur - zna cechy i budowę dramatu, w tym pojęcia: akt, scena, tekst główny i poboczny, monolog, dialog - samodzielnie potrafi wyjaśnić i wskazać w tekście: neologizm, eufemizm, inwokację, symbol, alegorię, pytanie retoryczne (powtórzenie), ironię - dokładnie omawia i interpretuje obraz/rzeźbę/fotografię, odwołując się 	<p>jw. oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi bezbłędnie napisać charakterystykę - z łatwością komponuje i redaguje tekst - zna i stosuje różne rodzaje opisów: sztuki, przeżyć, sytuacji - tworzy wywiad i rozprawkę całkowicie poprawnie pod względem stylistycznym, językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym - redaguje scenariusz filmowy na 	<p>jw. oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna definicję i potrafi wskazać wyraz podstawowy i wyrazy pochodne - bezbłędnie zapisuje kłopotliwe przyrostki i przedrostki w wyrazach złożonych - nie popełnia błędów w zapisie wyrazów z ą, ę, om, on, em, en - poprawnie zapisuje przymiotniki złożone i rzeczowniki zakończone na -i, -ii, -ij - potrafi wyjaśnić upodobnienia i uproszczenia fonetyczne - zna typy imiesłowów - potrafi znaleźć

	<p>do kontekstów</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna cechy i odmiany liryki oraz epiki - definiuje i rozróżnia gatunki literackie, takie jak: fraszka, pieśń, satyra, komedia, nowela, opowiadanie - definiuje i rozróżnia gatunki publicystyczne - potrafi omówić cechy świata przedstawionego, w tym narratora i fabułę 	<p>podstawie fragmentów książki oraz własnych pomysłów</p> <ul style="list-style-type: none"> - swobodnie tworzy wypowiedź argumentacyjną 	<p>w tekście imiesłowowy równoważnik zdania</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady pisowni „nie” z imiesłowami - zna i regularnie posługuje się zasadami cytowania cudzych tekstów - poprawnie stosuje przecinek w wypowiedzeniu złożonym i wielokrotnie złożonym - poprawnie posługuje się skrótami i skrótowcami - potrafi omówić i wskazać w tekście wypowiedzenie wielokrotnie złożone i fragmenty mowy zależnej i niezależnej - nie popełnia błędów w zapisie bezosobowych form czasownika zakończonych na -no i -to - potrafi zdefiniować i podać przykłady czasowników dokonanych i niedokonanych - wie, czym jest strona bierna i czynna czasownika - umie wskazać w tekście zdania złożone
<p>Ocena celująca</p>	<p>jw. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posiada wszystkie umiejętności przewidziane programem kl. VII - wykazuje zainteresowanie przedmiotem - czyta i zna dodatkowe teksty - jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia, a temat, na który uczeń się wypowiada, jest wyczerpująco przez niego zrealizowany - prawidłowo ocenia i wartościuje problemy oraz zjawiska dotyczące literatury, kultury, języka - orientuje się w zagadnieniach języka, literatury i kultury, bardziej niż wymaga tego program - w swoich wypowiedziach odwołuje się do poznanych wcześniej tekstów - posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem - odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów - potrafi krytycznie ustosunkować się do literackiej, językowej i kulturowej rzeczywistości - jest aktywny, bierze udział w olimpiadach i konkursach przedmiotowych, osiągając sukcesy (I, II, III miejsce, wyróżnienie, tytuł laureata, tytuł finalisty) 		

Opracował zespół nauczycieli języka polskiego